

<https://doi.org/10.53656/for2026-2s-10>

НОВА КНИГА ЗА ЛИНГВОКУЛТУРНАТА ЕМБЛЕМАТИКА

Надя Чернева, Юлиана Чакърова и др. 2024. *Лингвокултурна емблематика: проекции и интерпретации*. Ред. Надя Чернева, Пловдив: Пловдивско университетско издателство, 2024, 288 стр. ISBN 978-619-7663-99-0.

Проф. д-р Галина Шамонина

Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, България

Колективният сборник *„Лингвокултурна емблематика: проекции и интерпретации“* е поредното научно предизвикателство за Пловдивската лингвокултурологична школа – задълбочено изследване, обобщаващо резултатите върху вербализацията на културната памет през прецедентиката в тезауруса на младото поколение в България и Русия.

Новата книга е актуална, новаторска, интересна и полезна.

Актуалността е обусловена от факта, че темата за лингвокултурната емблематика като динамичен процес на кодиране и декодиране на културния смисъл изследва вербализацията на културната памет през прецедентиката в тезауруса на младото поколение в България и Русия, като в кръга на изследването са включени също сръбската и немската лингвокултура и език.

Сравнителното изследване на лингвокултурната емблематика е безспорно новаторско. Чрез различни методи са изследвани две различни в онтогеничен план славянски култури, като авторите разглеждат емблематичните единици като уникални „кодове“ или „маркери“ на културна общност, а сръбската лингвокултура и език служат като контролен инструмент за наличие/отсъствие на общославянски общи тенденции.

Значимостта на изследването е в разглеждането на лингвокултурната емблематика като генетичен код на дадена култура. Концепциите за „проекция“ и „интерпретация“ са ключови за разбирането как тази емблематика функционира и как се възприема както от „вътрешните“ носители на културата, така и от „външните“ наблюдатели.

Съдържанието на научния сборник е успешно композирано. То включва 6 студии и 5 статии, разкриващи общото и различното в тезауруса на съвремен-

ното поколение българи, руснаци, сърби и германци. Основната първа част е посветена на прецедентиката, а във фокуса на втората част са приложенията. Съзнателно поставих акцент върху структурата на книгата, която респектира с прецизност, конкретност и ясна подредба. Безспорен принос на авторите е вътрешното структуриране на всяка статия, в което се проявява нейната ярко прагматична, приложно-практическа стойност.

Научният редактор на сборника – проф. д-р Н. Чернева, има редица интересни публикации и значителен професионален опит в областта на проведеното изследване (Cherneva, 2013, 2023).

Могат да се открият няколко интересни тематични кръга – прецедентиката като лингвокултурна емблематика (Cherneva, 2024), вербализация на културната памет в дискурса на европейските образователни програми (Chakarova, 2024), същностни характеристики на прецедентните феномени и трансформационни модели при употребата им в СМИ (Tencheva, 2024), прецедентни изрази в речта на българина (изследване върху материал на българското филмово изкуство) (Kartalova, 2024b), прецедентни феномени с библейски произход с компонент „родство“ като част от ядрото на интерконтекстуалния тезаурус на руската и българската лингвокултура (Milanova, 2024a), превръщане на някои антропоними в прецедентни феномени в българския език (Kartalova, 2024a), прецедентиката на XXI век – милениали срещу зумъри (Milanova, 2024b), прецедентни феномени на дрехи като начин за самопрезентация в обществото (Milanova, Makević, 2024), полифункционалност на мемовите в чуждоезиковото обучение (Andrijašević, Milanova, Kolarević, 2024), контрастивен анализ на прецедентните феномени в немския и в българския език (Tencheva, Pisacheva, 2024) и др. Както се вижда, във всяка тема изследователите използват текстове от различни жанрове, асоциативни и социолингвистични експерименти. Те не просто извличат смисъла, но и анализират самите механизми на неговата проекция и начините на интерпретиране. Авторите разглеждат емблемата като обект, реконструират нейния генезис, проследяват употребите ѝ в дискурса и картографират семантичното ѝ поле.

Проекциите и интерпретациите на лингвокултурната емблематика я превръщат в пространство на постоянен диалог между: миналото и настоящето, „своето“ и „чуждото“, колективното и индивидуалното. Изучаването на тази динамика позволява не само да се разбере „какво“ е емблемата, но и „как“ тя функционира като жив механизъм за предаване, запазване и преоткриване на културния смисъл в езика.

Изследването има силен научен, културен, исторически и национален символен заряд. Емблематичната лексика представлява най-голямо предизвикателство за преводача, тъй като изисква обяснения или аналогии, а не буквален превод. За задълбочено овладяване на чужд език е необходимо изучаване на неговата емблематична лексика, защото тя отключва достъп до „начина на

мислене“ на културата. Разбирането на емблематиката на дадена култура помага за избягване на недоразумения и за по-успешна комуникация. Убедена съм, че книгата ще бъде търсена от преподаватели, преводачи, докторанти и студенти, мотивирани да усъвършенстват чуждоезиковите си умения и знания в културния диалог.

Сборникът има безспорна изследователска стойност и трябва да бъде разпространяван и популяризиран сред научната общност в България.

Благодарности и финансиране

Това изследване е финансирано от Европейския съюз – NextGenerationEU, чрез Националния план за възстановяване и устойчиво развитие на Република България, проект ДУЕКОС BG-RRP-2.004-0001-C01 (ДУЕКОС D24-FIF-005).

ЛИТЕРАТУРА

- Андрияшевич, И., Миланова, Е., Коларевич, С. (2024). Полифункционалност на мемовете в иномезичном обучении. В: Чернева, Н. (ред.). *Лингвокултурна емблематика: проекции и интерпретации*, 234 – 245. Пловдив: Пловдивско университетско издателство. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Карталова, М. (2024а). Превръщане на някои антропоними в прецедентни феномени в българския език. В: Чернева, Н. (ред.). *Лингвокултурна емблематика: проекции и интерпретации*, 117 – 126. Пловдив: Пловдивско университетско издателство. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Карталова, М. (2024б). Прецедентните изрази в речта на българина (изследване върху материал от българското филмово изкуство). В: Чернева, Н. (ред.). *Лингвокултурна емблематика: проекции и интерпретации*, 199 – 212. Пловдив: Пловдивско университетско издателство. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Миланова, Е. (2024а). Прецедентные феномены библейского происхождения с компонентом родства как часть ядра интерконтекстуального тезауруса русской и болгарской лингвокультуры. В: Чернева, Н. (ред.). *Лингвокултурна емблематика: проекции и интерпретации*, 93 – 116. Пловдив: Пловдивско университетско издателство. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Миланова, Е. (2024б). Прецедентика XXI-ого века – милениалы vs. зумеры. В: Чернева, Н. (ред.). *Лингвокултурна емблематика: проекции и интерпретации*, 127 – 153. Пловдив: Пловдивско университетско издателство. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Миланова, Е., Макевич, М. (2024). Прецедентные феномены на одежде как способ самопрезентации в обществе. В: Чернева, Н. (ред.). *Лингвокултурна емблематика: проекции и интерпретации*, 213 – 233.

- Пловдив: Пловдивско университетско издателство. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Тенчева, Б. (2024). Някои същностни характеристики на прецедентните феномени и трансформационни модели при употребата им в СМИ. В: Чернева, Н. (ред.). *Лингвокултурна емблематика: проекции и интерпретации*, 60 – 92. Пловдив: Пловдивско университетско издателство. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Чакърова, Ю. (2024). Вербализация на културната памет в дискурса на европейските образователни програми. В: Чернева, Н. (ред.). *Лингвокултурна емблематика: проекции и интерпретации*, 22 – 59. Пловдив: Пловдивско университетско издателство. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Чернева, Н. (2013). *Прецедентные феномены русскоязычного лингвокультурного дискурса*. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“. ISBN 978-619-7413.
- Чернева, Н. (2023). *Лингводидактологични пространства на културния диалог*. Пловдив: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“. ISBN 978-619-202-875-6.
- Чернева, Н. (2024). Прецедентиката като лингвокултурна емблематика. В: Чернева, Н. (ред.). *Лингвокултурна емблематика: проекции и интерпретации*, 9 – 21. Пловдив: Пловдивско университетско издателство. ISBN 978-619-7663-99-0.

Acknowledgements & Funding

This study is financed by the European Union – NextGenerationEU, through the National Recovery and Resilience Plan of the Republic of Bulgaria, project DUECOS BG-RRP-2.004-0001-C01 (DUECOS D24-FIF-005).

REFERENCES

- Andrijašević, I., Milanova, E., Kolarević, S. (2024). Polifunkcional'nost' me-mov v inoyazychnom obuchenii. In: Чернева, Н. (ed.). *Lingvokulturna emblematika: proektsii i interpretatsii*, 234 – 245. Plovdiv: Plovdiv University Press [in Russian]. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Chakarova, Yu. (2024). Verbalizatsiya na kulturnata pamet v diskursa na evro-peiskite obrazovatelni programmi. In: Чернева, Н. (ed.). *Lingvokulturna emblematika: proektsii i interpretatsii*, 22 – 59. Plovdiv: Plovdiv University Press [in Bulgarian]. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Чернева, Н. (2013). *Pretsedentnye fenomeny russkoyazychnogo lingvokul'turnogo diskursa*. Plovdiv: Paisii Hilendarski University Press [in Russian]. ISBN 978-619-7413-08-3.
- Чернева, Н. (2023). *Lingvodidaktologichni prostranstva na kulturniya dialog*. Plovdiv: Plovdiv University Press [in Bulgarian]. ISBN 978-619-202-875-6.

- Cherneva, N. (2024). Pretsedentikata kato lingvokulturna emblematika. In: Cherneva, N. (ed.). *Lingvokulturna emblematika: proektsii i interpretatsii*, 9 – 21. Plovdiv: Plovdiv University Press [in Bulgarian]. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Kartalova, M. (2024a). Prevrashthane na nyakoi antroponimi v pretsedentni fenomeni v balgarskiya ezik. In: Cherneva, N. (ed.). *Lingvokulturna emblematika: proektsii i interpretatsii*, 117 – 126. Plovdiv: Plovdiv University Press [in Bulgarian]. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Kartalova, M. (2024b). Pretsedentnite izrazi v rechta na balgarina (izsledvane varkhu material ot balgarskoto filmovo izkustvo). In: Cherneva, N. (ed.). *Lingvokulturna emblematika: proektsii i interpretatsii*, 199 – 212. Plovdiv: Plovdiv University Press [in Bulgarian]. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Milanova, E., 2024a. Pretsedentnye fenomeny bibleiskogo proiskhozhdeniya s komponentom rodstva kak chast' yadra interkontekstual'nogo tezaurusa russkoi i bolgarskoi lingvokul'tur. In: Cherneva, N. (ed.). *Lingvokulturna emblematika: proektsii i interpretatsii*, 93 – 116. Plovdiv: Plovdiv University Press [in Russian]. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Milanova, E., 2024b. Pretsedentika XXI-ogo veka – milenialy vs. zumeri. In: CHERNEVA, N. (ed.). *Lingvokulturna emblematika: proektsii i interpretatsii*, 127 – 153. Plovdiv: Plovdiv University Press [in Russian]. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Milanova, E., Makević, M. (2024). Pretsedentnye fenomeny na odezhde kak sposob samoprezentatsii v obshchestve. In: Cherneva, N. (ed.). *Lingvokulturna emblematika: proektsii i interpretatsii*, 213 – 233. Plovdiv: Plovdiv University Press [in Russian]. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Tencheva, B., 2024. Nyakoi sashtnostni kharakteristiki na pretsedentnite fenomeni i transformatsionni modeli pri upotrebata im v SMI. In: Cherneva, N. (ed.). *Lingvokulturna emblematika: proektsii i interpretatsii*, 60 – 92. Plovdiv: Plovdiv University Press [in Bulgarian]. ISBN 978-619-7663-99-0.
- Tencheva, B., Pisacheva, V. (2024). Kontrastive Analyse von Präzedenz-Phänomenen im Deutschen und im Bulgarischen. In: Cherneva, N. (ed.). *Lingvokulturna emblematika: proektsii i interpretatsii*, 154 – 198. Plovdiv: Plovdiv University Press [in German]. ISBN 978-619-7663-99-0.

NEW BOOK ON LINGUOCULTURAL EMBLEMATICS

Nadya Cherneva, Juliana Chakarova et al. 2024. *Linguocultural emblematics: projections and interpretations*. Ed. Nadya Cherneva.
Plovdiv: Plovdiv University Publishing House, 2024, 288 pp.
ISBN 978-619-7663-99-0.

✉ **Prof. Dr. Galina Shamonina**
WoS Researcher ID: R-5266-2017
ORCID iD: 0000-0002-6427-2617
Varna Free University
Varna, Bulgaria
E-mail: shamonina@vfu.bg